

Indult BETSBÖL Szeredán 16. Május. 1737.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A két fejű Sasnak Fészkéből.

A Kérőnévelés Históriából folyó következtések: még a leg-közelebről való környül-állásokból börtelkedő Politikusok sem tudják meghatározni: annál inkább mi, kik a' külömb külömb féle levelek után tudunk ezekről valamit; csak azt mondhattuk, hogy minden olyan bizonytalan; mint a' mostani idő járása, midőn a' szép időben sétálni ment Leány — aszszonykák hegyetsen álló bubjokat edgy fertály óra alatt az esőtől le-konnyadva hozzák-vissza, és majd minden harmadik pertzentés alatt más más formát öltözik az idő magára. A' Sicilliai Miniszternek Galló Márkhefe Úrnak Bétsből Kérőnévelés felé lett mentele után mindenek el-bírették magokkal, hogy ha Török háború találna lenni, a' Sicilliai Udvar-is a'

Muszka mellett lenne, a' honnan minden hadakozásra alkalmas hajókat öszve-szedvén éjjel nappal fodozzák, és készítik a' könnyen meg-eshető útközetre — a' Velentzeiek nem különbben ezen foglalatosságban lenni mondának, és már mind a' két részről a' hadakozó hajók meg-töltésére a' Katonákat és hajós legényeket szorgalmatoson gyűjtik, és hadi eleséget szereznek magoknak; még-is csak alig ha had-lesz; mett a' F. Tsászárság és a' Frantzia Ország' belső környül-állásai; az Anglus' adóssága, mostani tsendes és virágzó kereskedése nagyon munkálódják a' békelességnek jó módal lehető ki-nyomozását: azonban Velentze, Napoly, Kioy, London, Páris, és Béts között való járástok a' petsétes leveleket hordozó Kuriroknak, rendkívül való. — A' Bétsből a' napokban Kerfonésusba indúlt Napolyi, csak előbb említett, Minister Galló Márkhése Ur nem csak vásár látni ment Kerfonba, mind bolond Istók Debretzenbe, hanem parantsolatot vészen itten kezéhez, és mégyen vele Konstantinápolyba, hogy a' Török Udvarnál engedelmet nyerjen, a' fekete-tengeren a' Muszka Zászlók alatt lejendő hajókázásra 's kereskedésre. Ha mind azokra a' kívánságokra, mellyeket most minden felől tesznek a' Török eleibe, szépfzerént reá-áll; úgy bizonyos, hogy semmi ellenkezés nem fog-esni; (azt mondja edgy vén Politikus) de ha ezek ellen csak a' keményebb hangon találna-is szólani, bizonyoson röviden fogják a' gyepelője szárát. — Edgy Kerfonésusból jött különös levél szerént, edgy bizonyos Ogluf-Emir nevű álortzás valaki-is ment már előre Kerfonésusba edgy más Török fő-tisztel; kik Jósefről és Katharináról mindent állatyára meg-akarnak írni Konstantinápolyba. Ezt a' báránybörbe öltözött farkast már mind Jósef, mind Katharina jól tudják ki légyen;

de még észre sem akarják venni, hogy ott van, hogy lásson minden fényes dítsőséget, és legyen szemmellátott bizonyossága azon barátságának, mellyel József Katharinát, és Katharina Józsefet költsönözve ölelgetik. Nints mód, hogy a' Törökökről szóló tudósítáfsokat ide iktassuk, olly számos fok és fok félek; lássunk egyebeket. — Edgy ebben az esztendőben Apr. 12-dikén költ F. Ts. és Királyi rendelés által a' Bába-Doktoroknak és Bába-Banyáknak 1000 arany, vagy fél-esztendei rab-ság büntetés alatt tiltatik, hogy soha többé edgy Tsetsemöt-is, legyen az bár az élet' utolsó pertzentésén, meg-keresztelni, valamint eddig a' Sidó, és más gyermekekkel tselekedtenek, meg-ne próbálják; mivel a' gyerek mindenkor a' szüléké, nem a' Bábaké: ezek parantsólhatnak hát belőlle, meg-kereszteltessék-e, vagy nem? — Edgy Bétsi Kalmár, ki a' Kaputzinufok Klastromának és kertének edgyik részét meg-véven, éppen most épített, edgy föld-alatt való rejtek kő-falban bé-vakolva edgy lántzon lévő Kaputzinus áldozott' meg-senyvett tetemeit találta. Ennek Kaponyáját és lántzát a' Kalmár magához vette, és olly szándékkal vagyon. hogy az utólsót (a' Barátok felebaráti buzgó szeretetének örök emlékezetére) épülendő háza kapujának felibe függesztesse. — Tudni való dolog, hogy a' Bétsi belső-városnak negyed — és leg-szebb részét a' Klastromok foglalják vala. Ezek most többnyire ki-üresítettven el-adattak, és edgy Klastrom' helyén 6 - 7 házak vagynak épülő félben, és olly szorgalmatósággal építtetnek egész Bétsben, hogy az, a' ki Bétset ez-előtt 2 esztendővel látta, és 2 esztendő múlva ezután ide talál jöni, tsak a' SZENT ISTVÁN törnyáról esmeri-meg; hogy e' Béts; mert addig a' népnek-is, természet szerint, 4-szer fog-változni mód-is öltözete. — Az ide.

ide-való Kisafszonyok (itt nincs leány edgy-is) lát-
 ván, hogy a' Monárkha az arany-koltsot mind má-
 foknak osztogatja, úgy tették luddá az érdem' tzi-
 merét, hogy már most magok arany-koltsot tsináltat-
 nak, és azt viselik nyakokban. Ez a' leg-újabb mó-
 di Bétsben, és e' tsak ugyan nem érdem, hanem a'
 ki mondhatatlan afszonyi kevelység' tzimere — és
 ez tsak azt jelenti: a' mit az ellenség előtt bé-zárt
 várnak kapuja' külső részére függesztett költsa: — os-
 trom nélkül bé lehet menni. — A' Monárkhának el-
 menetele előtt bizonyos Erdélyi parasztok jöttek
 vala ide instántziával. Bé-vezettetik magokat a' Ki-
 rályi Udvarba, hogy instántziájokat ő Felségének ál-
 tal-adják; de midőn még az Udvertől távol vólnának,
 reszketni kezdenek a' parasztok a' Királyi Udvar em-
 lékezetére. Eppen midőn bé-mennének az Udvarba,
 akkor visznek edgy szekér sup-szalmát kerestül az
 Udvaron: ennek látására meg-örvendnek a' parasztok,
 's kérdik a' vezetőtől: hát hordanak itt-is szalmát?
 igen bizony (felel a' vezető) itt-is vagynak, vala-
 mint keteknél Lovak, tsak abban különböznek, hogy
 ezek többnyire hevernek, nem szántanak rajtok,
 mint ketek a' magokén. Ezen alá-való dolognak a'
 szalmának és lónak képe, melly a' parasztok előtt
 esmeretes vala, a' Királyi méltóság' nagyságának fé-
 lelmes képzelődését úgy ki-veré a' parasztok fejé-
 ből, hogy instántziájokat bátran bé-adhaták. Mit nem
 tselekszik a' képzelődés az emberekben!! — A'
 Bankó-tzedulák' Magyar Országban való járásának meg-
 könnyebbítése végett, a' Budai Bankó-tzedulás-Kaszfzán
 kívül még edgy mást-is állított-fel ő Felsége Temes-
 váron, hól mindég kész-pénzel fognak a' Bankó-tze-
 dulák fel-váltatni. — Nagy Betskereken a' napokban
 edgy edény régi el-ásvott írást találának edgy háznak

fenekében. A' mint még eddig érthettük, az íráfok igen régik, és még a' *Török Kanisa* lakosiról szóló *Attestátumok*; mert ezt a' szót: *Török Kanisa*, és a' *Bassa* nevét-is benne találják. — Túrótz Várme-gyében, és máfutt-is a' jelen-való esős, és hideg-sze-les időről panaszólkodnak. — Bartfelden pedig Ápril. 22-dikén edgy ember, ki a' templomba utaz vala, meg-fagyott. — Selmetz szabad Bánya Várofsának méltóztatott vala a' F. Monárkha tavaly olly szabad-ságot engedni, mellyszerént esztendőnként 4 orszá-gos vásárok, ú. m. a' 4 Kántor hetiben olly móddal fognak tartatni, hogy hétfőn mindenkor barom-vásár léfzen; kedden Sereván Tsötörtökön mindenféle dol-gok árultatnak. A' múlt esztendőben Septemberben vala az első vásár; de a' M. Kurir Paripája éppen akkor lévén a' P. M. Itálójában kötve, most szolgál-hat vele. — Budán a' Vízi-városban lévő arany-hajó tzimmerű vendégfogadóban, a' 18-dik szobában felej-tett valaki edgy jó-kövű arany-gyűrűt két arany fül-lön-függökkel edgyütt Ápr. 15-dikén; azért a' kijé, most tartsa-fel az újját, 's mennyen utánna; mert a' vendég-fogadóbéli Kelnerék Budán a' Vízi-városban fem mindenkor ilyen jó lelkűek, hogy az efféle meg-láfsák. — Valahány a' fő, tsaknem majd annyia a' száj-iz. Edgy bizonyos Grófnak E*** a' fia már kénszer el-fzőkvén, erőszakkal komédiáfsá akar lenni. Első el-fzőkéfekor Bétsben a' *Berner* nevű Jádzó-hellyre állott valabé; de akkor az atyától visszva vonatyán, most másodikszer Brünbe szökött, és komédiáfsá lett. — Öt K. Elés-tárokknak a' Bánátban lejendő építéfe felől már parantsolat ment Temesvárra, sokan sok okát adják ezen dolognak; de némellyek azt akarják velünk el-hitetni, hogy az alá, 's fel-járó Selmák-nak

megs-

megszabolázása végett edgynehány Lovas-fergeket kívánna ő Felsőge oda szállítani. — Az el-törölt Templomoknak és Klastromoknak minden órán kogyavetyélendő jóféle köveiből, és gyöngyeiből az Ekklesia Kaszájának nagy summához vagyon reménysége; mivel előre láttyák, melly fok idegen, és hazabéii yévők jelennek meg az eladáson. — A' Toskánai Nagy Hertzegnek idősbb leányát edgy Szakfzoniai Printz fogja venni feleségül. — Nem régiben a' békételen Norvégiai parasztok edgynehány paraszt követeket küldének Koppenhágába instanziával a' Királyhoz. A' Király, az eleibe ment parasztokat ezen szóval szólíttá-meg: *Nó mit akartok, és mit kívántok kedves fiaim?* Felelnek a' szomorú parasztok: *Oh F. Atyám! tölled nem kívánunk mi semmit, csak te ne kívánnál tőlünk.* — Lám hogy a' parasztól-is süll ollykor valami. — Frantzia és Spanyól ország minden hajós-hadi-erejét özve-adván, ama híres Anglus Admirál Radnétól vitézi módra meg-vifelt hajójokat foldozzák, és nagy siettség-gel igyekeznek edgyütt edgy olly hatalmas hajós-ferget állítani a' tenger színére, melly a' Neptunus mezején a' *Márs* melegét elégedendő erővel légyen kiállani. Ezen szemmel-látható készület hírének azzal akarják a' Frantzok mind a' két szemét bé-kötni, hogy ők a' kereskedésbéli frigy ellen ragadazó Barbarus ellen készülnének; azonban jól tudják a' Politikusok a' tizelt, hogy a' Muszka ellen Török segítségre készülnék — ez éppen ollyan mint a' Bukovinai szörnyű ehség, és az el-pattant abrontsu minapi lisztes hordó. — Noha az Anglusok tellyes igyekezettel békeséget ohajtanának, mindazáltal a' tengeren eshető víz-zavarástól félvén, már *Eliot* a' Gibráltár várába ment, nehogy az arra már rég fogat fendő Spanyólok, vagy Frantziák a' fellyebb tett vitézi taatából tréfát üzze-

nek. — A' tegnapi még lutskoson érkezett levelek szerént, nints a' Törökök előtt nagyobb méregre, és edgy szempillantás alatt boszszú-állásra ingerlőbb motsok, mint ha a' Muszka Tsászárnénak, edgy afz-fzonynak, Kerfonban lejendő koronázását említi valaki; mert ezt az egész világ szemei előtt lévő gyalázattyoknak tartják lenni; ugyan azért az Egyiptomból visszahívatott *Gazzi Hafsám* Vezért küldötték Kerfonésus széleire edgy sereg fegyveres vadlegénnyel; kiről a' Törökök azt hiszik, hogy az egész világon nagyobb vitéz nintsen, és a' ki már álortzás formában költött név alatt Kerfonésust is megjárván, csak a' prédára várakozik. Azonban a' Török Tsászár maga is személy szerént jelen kíván lenni az ütközetben; ki tudná ezen levélnek is boszszú Török históriáját ide iktatni; szebb ez annál, hogy a' F. Tsászár mostani üttében edgy szorgalmas öreg parasztnak, ki 600 élő és termő gyümölcs fákat plántált vala, és más gazdaságát is ki-tetzhető-képpen jól-folytatván, a' Monárkhának szemébe tünék, edgy arany lántzot, és edgy Rend tizimert ajándékoza, hogy ez által a' több parasztnak is annál inkább munkára serkentésenek. — De jaj! mit hallunk megint Erdélyből? hogy a' Tolvajok' fokasága megint fel-támadt, és a' múlt hónapban vagy 2 Urakat megint fel-gyilkolának. Ezen járma megint ott van, a' hól az egészben ki-nem metzett vad-hus még a' harmad ideji sebben maradt vala. — Arad Vármegyében is nem bátorságos az Ország útakon is a' fok tolvaj miatt járni. Ennek mind a' dolog nélkül való parasztnak' éhsége az oka — mert a' mint edgy betsületes Uri embernek maga szájából hallottam; el-ment a' télen edgy, éhezett gyermekeivel Feleségét otthon hagyott paraszt a' tséppel, minden falúkat fel-járt, hogy dolgot kaphasson.

de nem találván, bé-megy ezen jó-szívű Úrhoz, 's így szól: *Uram! imé egész nap járok, és dolgot nem találok, éhel kell el-vejszennem; adj nekem akármi dolgot, és ne fizess egyebet, csak hogy száraz kenyert, vagy mávét ehessem napjában edgyszer! Lám millyen az éhség.* — Ezen Úr munkát ada ezen szegény parasztnak, és eledelt egész háza népének. — A' Német Birodalombéli Tanátsban megint a' Pápa' Monokhiumban lévő Nunciussának a' püspöki jusba vágott sarlója ellen van a' tanátskozás. Rövideden ez a' történet: Edgy letsfets paraszt legényke a' *Bergi* Hertzegségben, edgy gazdag, magához hasonló letsfets paraszt leánynál izetlenül enyelegvén, mondja a' leálynak: *úgy-é mi szép edgy pára* vagyunkketten? (i; kökény és a' galagonya 2 fain gyümöls!) *Ugy vagyon, felel a' leány nevetve: te az enyim, és én a' tiéd vagyok.* Erre a' szóra a' legény valamely más jeleket-is mutatván, erővel el-akarja venni a' leányt. A' Konsistorium eleibe megyen a' dolog, és a' legénynek ki-adják az útát. Fogja 's apellál a' Monokhiumi Nuncius eleibe, ki a' legénynek itélie a' leányt. Ezt a' Papi Fejedelem a' Birodalombéli tanátsnak feladván, most foly az óldaltsont-per. — Ritka hajó úsz-le a' Dunán, hogy edgy nyáj éhezett Svábat ne vinne Magyar Országra, noha már minden puszták úgy bé vagynak az *Adám* kertye plántájival ülterve, hogy éppen olly bölts Uralkodónak mint *Jósef*, tzelja ellen légyen a' nagyobb népefség. Ezek azt gondolják, hogy Magyar Országban Paradítsomra találnak; azonban mind magoknak, mind a' Hazának ártalmára vagynak; hívált ha a' földet nem jól mivelik, 's mégis fokot esznek.